

European Securities and
Markets Authority

Suunised

keskse vastaspoole huvide konflikti haldamise kohta

Sisukord

1	Lühendid.....	2
2	Taustteave ja volitused	3
3	Reguleerimisala	4
4	Järgimis- ja aruandluskohustused.....	5
	4.1 Suuniste staatus	5
	4.2 Aruandlusnõuded.....	5
5	Suunised.....	6
	5.1 Mõiste „huvide konflikt“ selgitus	6
	5.2 Organisatsiooniline korraldus.....	7
	5.2.1 Teadmismajadus.....	7
	5.2.2 Tegutsemiseeskirjad	7
	5.2.3 Kingitused	8
	5.2.4 Finantsinstrumentide omamine	8
	5.2.5 Koolitus.....	9
	5.2.6 Järelevalve.....	9
	5.3 Konsolideerimisgruppi kuuluvate kesksete vastaspoolte lisameetmed	10
	5.3.1 Konsolideerimisgrupi tasand	10
	5.3.2 Keskse vastaspoole juhtorgani või nõukogu tasand	10
	5.3.3 Keskse vastaspoole kõrgema juhtkonna või juhatuse tasand.....	10
	5.3.4 Personali tasand	11
	5.3.5 Konsolideerimisgrupi teise ettevõtja allhanketeenuste kasutamine	11
	5.4 Huvide konflikti haldamise kord.....	12
	5.4.1 Konflikti lahendamise kord	12
	5.4.2 Konflikti lahendamise meetmed	12
	5.4.3 Järelkontroll	13
	5.4.4 Huvide konfliktide register	13

1 Lühendid

1. Kui ei ole sätestatud teisiti, on määruses (EL) nr 648/2012 määratletud mõistetel nendes suunistes sama tähendus. Peale selle kasutatakse järgmisi mõisteid ja lühendeid:

<i>keskne vastaspool</i>	Euroopa turu infrastruktuuri määruse artikli 14 alusel tegevusloa saanud keskne vastaspool
<i>kesksete vastaspoolte regulatiivsed tehnilised standardid</i>	komisjoni 19. detsembri 2012. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 153/2013, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, mis käsitlevad kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatavaid nõudeid
<i>komisjon</i>	Euroopa Komisjon
<i>EMIR (Euroopa turu infrastruktuuri määrus)</i>	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta
<i>ESMA</i>	Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve
<i>ESMA määrus</i>	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus
<i>EL</i>	Euroopa Liit
<i>NCA</i>	riiklik pädev asutus
<i>finantsturu infrastruktuuri põhimõtted</i>	makse- ja arveldussüsteemide komitee (CPSS) ning Rahvusvahelise Väärtpaberijärelevalve Organisatsiooni (IOSCO) tehnilise komitee finantsturutaristute põhimõtted, aprill 2012

2 Taustteave ja volitused

2. Euroopa turu infrastruktuuri määruse kohaselt peavad kesksed vastaspoolled tegutsema oma kliirivate liikmete ja klientide parimates huvides. Seetõttu peavad kesksed vastaspoolled olema kehtestatud töökindlad organisatsiooniline korraldus ja põhimõtted võimalike huvide konfliktide ennetamiseks ning nende lahendamiseks, kui ennetusmeetmetest ei piisa. Euroopa turu infrastruktuuri määruse artiklites 26 ja 28 ning eelkõige artiklis 33, samuti kesksete vastaspoolte regulatiivsete tehniliste standardite artiklites 3, 5, 6 ja 7 on määratletud organisatsioonilisi nõudeid käsitlevad normid nende eesmärkide saavutamiseks.
3. Euroopa turu infrastruktuuri määruse artiklis 33 on sätestatud kesksete vastaspoolte huvide konfliktide haldamise nõuded. Eelkõige peavad kesksed vastaspoolled olema kirjalikud organisatsioonilist ja halduskorda käsitlevad eeskirjad, et tuvastada võimalikud huvide konfliktid nende endi ja nende kliirivate liikmete või kesksetele vastaspooltele teadaolevate klientide vahel ja need lahendada.
4. Kui keskse vastaspoolle organisatsiooniline või halduskord ei ole huvide konfliktide lahendamiseks piisav, et tagada kliiriva liikme või kliendi huvide kahjustamise ohu vältimine, avalikustavad kesksed vastaspoolled kliirivale liikmele või kliendile enne asjaomase kliiriva liikme tehtavate uute tehingute aktsepteerimist selgel kujul huvide konfliktide üldise laadi ja/või allika.
5. Kui keskne vastaspool on ema- või tütarettevõtja, tuleb arvesse võtta ka mis tahes olukorda, millest keskne vastaspool on teadlik või peaks teadlik olema ja mis võib tekitada huvide konflikti tingituna konsolideerimisgrupi teise ettevõtja struktuurist ja äritegevusest. Kirjalikes eeskirjades tuleb käsitleda asjaolusid, mis tekitavad või võivad tekitada huvide konflikti, millega võib kaasneda ühe või mitme kliiriva liikme või kliendi huvide olulise kahjustamise oht, ning menetlust, mida tuleb järgida, ja meetmeid, mida tuleb võtta, sellise konflikti haldamiseks.
6. ESMA määruse artikli 16 järgi on ESMA-l õigus esitada liidu õiguse ühetaolise ja järjepideva kohaldamise tagamiseks suuniseid ja soovitusi. ESMA leiab, et kesksete vastaspoolte huvide konflikte käsitlevaid eespool nimetatud norme ja menetlusi tuleb täpsustada.
7. Nende suuniste eesmärk on tagada Euroopa turu infrastruktuuri määruse artikli 33 ning kesksete vastaspoolte regulatiivsete tehniliste standardite artiklite 3, 5, 6 ja 7 ühtne, ühetaoline ja järjepidev kohaldamine. Suuniste väljatöötamiseks on ESMA läbi vaadanud ka muude turu infrastruktuuride, eelkõige väärtpaberite keskdepositooriumide kohta välja antud õigusaktid ning kesksete vastaspoolte avaldatud kehtivad eeskirjad.

3 Reguleerimisala

Kellele?

8. Neid suuniseid kohaldatakse liikmesriikide pädevatele asutustele, kes teostavad järelevalvet kesksete vastaspoolte üle.

Mida?

9. Neid suuniseid kohaldatakse seoses eeskirjade ja menetlustega, mille kesksed vastaspooled peavad kehtestama huvide konfliktide lahendamiseks vastavalt Euroopa turu infrastruktuuri määruse artiklile 33.

Millal?

10. Neid suuniseid kohaldatakse alates [*kaks kuud pärast nende avaldamise kuupäeva ESMA veebilehel kõikides ELi ametlikes keeltes*].

4 Järgimis- ja aruandluskohustused

4.1 Suuniste staatus

11. See dokument sisaldab kooskõlas ESMA määruse artikliga 16 välja antud suuniseid. Vastavalt ESMA määruse artikli 16 lõikele 3 peavad pädevad asutused ja finantsturu osalised (antud juhul kesksed vastaspooled) võtma kõik meetmed, et suuniseid järgida.
12. Pädevad asutused, kellele suuniseid kohaldatakse, peavad suuniste järgimiseks lisama need oma järelevalvetegevusse ning jälgima, kas kesksed vastaspooled neid täidavad.

4.2 Aruandlusnõuded

13. Riiklikud pädevad asutused, kellele suunised on adresseeritud, peavad kahe kuu jooksul pärast nende avaldamist ESMA veebilehel kõikides ELi ametlikes keeltes, teavitama ESMA-t aadressil eu-ccp@esma.europa.eu sellest, kas nad järgivad või kavatsevad hakata neid suuniseid järgima, koos mittejärgimise põhjustega, e-posti aadressil
14. Sel eesmärgil annavad kesksed vastaspooled oma riiklikule pädevale asutusele selgelt ja üksikasjalikult aru, kas nad järgivad neid suuniseid.
15. Kui teadet selleks tähtpäevaks ei saada, eeldatakse, et riiklikud pädevad asutused ei järgi suuniseid. Teatise vorm on kättesaadav ESMA veebilehel.

5 Suunised

5.1 Mõiste „huvide konflikt“ selgitus

16. Huvide konflikt tekib siis, kui sidusrühma huvid lähevad vastuollu keskse vastaspoole, selle kliirivate liikmete või kesksele vastaspoolele teadaolevate klientide huvidega olukorras, kus keskne vastaspool peab tegema erapooletu otsuse või oma ametitegevuse kohustuste ajal järgima kindlat otsustuskorda.
17. Kesksed vastaspooled peavad arvestama võimalike huvide konfliktidega vähemalt järgmistes suhetes:
  - i. keskse vastaspoole ja konsolideerimisgrupi teise ettevõtja vahelised suhted;
  - ii. keskse vastaspoole ja mis tahes sellise aktsionäri vahelised suhted, kellele kuuluv osalus ületab vähemalt Euroopa turu infrastruktuuri määruse artiklis 31 sätestatud piirmäärasid;
  - iii. keskse vastaspoole ja sellise äriühingu vahelised suhted, milles juhtorgani või komitee liige täidab muid ülesandeid;
  - iv. keskse vastaspoole ja kliiriva liikme kliendi vahelised suhted, kui teada;
  - v. suhted keskse vastaspoole ning andmete esitaja, likviidsuse pakkuja, deponooriumina tegutseva panga, arveldava panga, makseagendi, vastastikuse agendi või kesksele vastaspoolele mis tahes muud teenust osutava isiku vahel;
  - vi. keskse vastaspoole ja seotud finantsturu infrastruktuuri, näiteks kauplemiskoha, maksesüsteemi, väärtpaberiarveldussüsteemi, väärtpaberite keskdeponooriumi, kauplemisteabehoidla vahelised suhted;
  - vii. keskse vastaspoole ja koostalitleva keskse vastaspoole vahelised suhted;
  - viii. keskse vastaspoole ja kliiriva liikme vahelised suhted;
  - ix. keskse vastaspoole ja seotud isiku vahelised suhted.
18. Seotud isikuks tuleb lugeda järgmised isikud:
  - i. keskse vastaspoole personal (juhtkonna liikmed, direktorid, juhatajad ja töötajad) ning nendega lähedastes suhetes olevad isikud, näiteks perekonnaliikmed, st kuni teise astme veresugulased või hõimlased ja ülalpeetavad või alaliselt samasse leibkonda kuuluvad isikud, ning
  - ii. kõik isikud, kes ei kuulu personali ega (eelpool määratletud) sugulaste hulka, kuid kes on kaasatud keskse vastaspoole äritegevusse, näiteks riskikomitee liikmed, palgakomitee liikmed, rikkumismenetlustega tegeleva rühma liikmed, mis tahes muude komiteede liikmed, konsultandid, väliseksperdid, agendid, lepingulised töötajad või alltöövõtjad.
19. Kesksed vastaspooled peavad määratlema ajavahemiku, mille vältel eeldatakse, et võimalike või tegelike huvide konfliktide mõju jätkub ka pärast konflikti lõppu. Kesksed vastaspooled võivad kehtestada erinevaid ajavahemikke, sõltuvalt vastava konfliktolukorra tüübist või asjaomasest seotud isikust.

5.2 Organisatsiooniline korraldus

5.2.1 Teadmismajadus

20. Kesksed vastaspoole peavad selgelt rakendama organisatsioonilist korraldust, mille eesmärk on välistada konfidentsiaalse teabe lubamatu vahetus või nõuetele mittevastav kasutus keskse vastaspoole sees, näiteks:
  - i. peavad kesksed vastaspoole tagama, et konfidentsiaalset teavet, mis sellest teada saamise korral tekitab huvide konflikte, jagatakse üksnes teadmismajaduse alusel;
  - ii. peavad kesksed vastaspoole nägema oma organisatsiooni skeemi loomisel ette vajalikud kaitsemeetmed, millega tagatakse, et töövood on selgelt eraldatud;
  - iii. tuleks juurdepääsu infotehnoloogiasüsteemidele kaitsta asjakohaste turva- ja konfidentsiaalsust tagavate meetmetega.
21. Personalile, kellel on õigus saada konfidentsiaalset teavet, tuleks meelde tuletada, et teave peab jääma konfidentsiaalseks organisatsiooni ning väljaspool seda ja et seda ei tohi kasutada enda ega kolmanda isiku huvides. Kui konfidentsiaalset teavet jagatakse alltöövõtjate või konsultantidega, peab keskse vastaspoole ja asjaomase juriidilise või füüsilise isiku vahel sõlmitud õiguslike kokkulepetega olema tagatud, et ka nendel on samasugune kohustus, mida neile tuleks meelde tuletada.
22. Kõigil sidusrühmadel, kes kuuluvad riskikomiteesse ja rikkumismenetlustega tegelevatesse rühmadesse, kellel on juurdepääs asjaomasele konfidentsiaalsele teabele, peaksid olema ranged konfidentsiaalsuskohustused ning vajaduse korral tuleks neil allkirjastada konkreetne konfidentsiaalsusleping.

5.2.2 Tegutsemiseeskirjad

23. Kesksed vastaspoole peavad võtma vajalikke meetmeid, et nende personal ja iga punktis 18 nimetatud isik, kes ei kuulu personali hulka, kuid on kaasatud keskse vastaspoole äritegevusse,
24. täidab järgmisi nõudeid:
  - i. tegutseb erapooletult ja heas usus keskse vastaspoole huvides, läbipaistvalt ning vastavuses Euroopa turu infrastruktuuri määruse ja kõigi muude kohaldatavate õigusaktidega;
  - ii. väldib võimaluse korral potentsiaalseid huvide konfliktide valdkondi ning on neist teadlik (mõistab neid); annab teada kõikidest olukordadest, milles neil on või võib olla otsene või kaudne keskse vastaspoole huvidega vastuolus olev huvi; ning võtab kõiki nõuetekohaseid riske maandavaid meetmeid, mida kesksed vastaspoole võib sellistes tingimustes nõuda.
25. Kesksed vastaspoole peavad tagama, et nad saavad rakendada distsiplinaarmedeid nende töötajate suhtes, kes rikuvad eespool esitatud nõudeid, ning võtta muid

samaväärseid meetmeid teiste juriidiliste või füüsiliste isikute suhtes, kes rikuvad nimetatud nõudeid.

26. Keskseid vastaspooleid:

- i. peavad kehtestama eeskirjad, millega piiratakse juhtkonna liikmetele ja tegevjuhtidele lubatud ning huvide konfliktide suhtes asjakohaste lepingute või volituste arvu kooskõlas kehtivate õigusaktidega;
- ii. ei tohi määrata välisaudiitoreid (sealhulgas audiitoreid, kes osutavad auditiväliseid lisateenuseid), kellel on keskse vastaspoolega otsene või kaudne finants-, äri-, töö- või muu suhe, millest erapooletu, mõistlik ja teadlik kolmas isik järeldaks, et asjaomane audiitor ei ole sõltumatu;
- iii. peavad nõudma, et nende personal avaldaks ametisse asumisel või olukorra muutumisel ning vähemalt kord aastas vastavuskontrollijuhile kõik nende isiklikud ja punkti 18 alapunktis i kirjeldatud lähisugulaste huvid, mis on või võivad olla vastuolus keskse vastaspoole huvidega. Vastavuskontrollijuhti tuleb teavitada ka siis, kui huvide konflikti enam ei eksisteeri;
- iv. peavad nõudma, et kõik töötajad või punkti 18 alapunktis ii kirjeldatud isikud, kes kavatsesid samaaegselt oma tegevusega keskses vastaspooles teha organisatsiooniväliseid toiminguid, mis võivad minna vastuollu keskses vastaspooles võetud kohustustega, taotleks vastutavalt isikult või vastavuskontrollijuhilt selleks nõusolekut kooskõlas keskse vastaspoole sise-eeskirjadega enne teiselt juriidiliselt isikult asjaomase uue ülesande vastuvõtmist.

5.2.3 Kingitused

27. Keskse vastaspoole poliitika peaks sisaldama selgeid eeskirju mis tahes seotud isiku poolt mis tahes kujul tehtavate kingituste (näiteks kingid, hüved, eeliskohtlemine, meelelahutus, võõrustamine) vastuvõtmise kohta kliirivatelt liikmetelt, klientidelt, kauplemiskohtadelt, väärtpaberite keskdepositooriumidelt, kauplemisteabehoidlatelt, andmete esitajatelt, likviidsuse pakkujatelt või mis tahes muudelt teenuse osutajatelt, alltöövõtjatelt või muudelt isikult, kelle huvid võivad olla vastuolus keskse vastaspoole huvidega.
28. Keskseid vastaspooleid peavad kehtestama mõistliku piirmäära või raamistiku kingituste väärtuse hindamiseks, et saaks määrata, kas saajal on lubatud kingitus vastu võtta või see endale jätta. Kui kingituse väärtus ei ole selge, peaks kingituse tegeliku väärtuse kohta otsuse langetama vastavuskontrollijuht.

5.2.4 Finantsinstrumentide omamine

29. Keskseid vastaspooleid peavad kehtestama põhimõtted, milles käsitletakse tema personalile kuuluvaid finantsinstrumente, näiteks aktsiaid, võlakirju või muid väärtpabereid, millega saadakse õigus omandada huvide konflikte tekitada võivaid väärtpabereid.
30. Keskseid vastaspooleid peavad kehtestama ranged eeskirjad, millega piiratakse või kontrollitakse personali tehtavaid investeeringuid. Keskseid vastaspooleid peaksid nõudma eelnevat nõusolekut ja/või piiranguid investeerida või lõpetada investeerimine huvide

konflikte tekitada võivatesse finantsinstrumentidesse, näiteks konkurentide, kliirivate liikmete, klientide, finantseerimisasutuste ja teenuse osutajate emiteeritud finantsinstrumentidesse, ning kesksed vastaspoolel võivad kaaluda oma konsolideerimisgrupi ettevõtjate väärtpabereid hõlmavate tehingute välistamist või piiramist teatud aja vältel, näiteks finantstulemuste avaldamise kuul, või juhtumipõhiselt.

31. Keskne vastaspool võib oma eeskirju kohandada, arvestades tehingus osaleva isiku liiki ja asjaolusid, et tagada eeskirjade täpsus ja mõjus. Näiteks juhul, kui investeringute tegemine on täies ulatuses delegeeritud investeerimisühingule või kui investeringud on koondatud vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjasse või alternatiivse investeerimisfondi valitsejasse, võib need välja jätta keskse vastaspoole tehtavast eelnevast heakskiitmisest ja mis tahes piirangutest ning avalikustamiskohustusest, kui keskne vastaspool peab seda asjakohaseks.
32. Mis tahes töötaja otseinvesteringud tuleks avaldada vastavuskontrollijuhile või muule asjakohasele isikule või selleks loodud organile. Investeringute portfell tuleks avalikustada vähemalt töötaja palkamisel või ametisse määramisel ning asjaomast teavet tuleks ajakohastada igal aastal. Kõikidest asjaomaste finantsinstrumentidega tehtud tehingutest tuleks teavitada vastavuskontrollijuhti.

5.2.5 Koolitus

33. Kesksed vastaspoolel peaksid veenduma, et nende personal on saanud piisava koolituse oma kohustuste ning huvide konfliktide haldamisel rakendatava menetluse kohta.
34. Koolitusel tuleks selgitada, mida tähendab huvide konflikt, personali kohustusi ja vastavaid sanktsioone, konfliktist teavitamise ja selle lahendamise korda ning üldisi kohaldatavaid eeskirju.
35. Kesksed vastaspoolel peaksid oma personali teadmisi korrapäraselt ajakohastama. Kesksed vastaspoolel peaksid dokumenteerima, mis koolitustel on personal osalenud ja mis koolitused läbinud.
36. Personal peab kinnitama, et on kehtivatest eeskirjadest teadlik.

5.2.6 Järelevalve

37. Nõuetele vastavuse üle järelevalve tegemise kohustuste raames peaks keskse vastaspoolel juhtorgan kontrollima keskse vastaspoolel huvide konfliktide ennetamise ja haldamise korra tõhusust. Vastavuskontrollijuht peaks juhtorganile õigeaegselt aru andma keskse vastaspoolel määratletud olulistest juhtumitest ning vastavuskontrollijuhi tegevustest aasta jooksul.
38. Vastavuskontrollispetsialist ja vajaduse korral ka juhtorgan peaksid üle vaatama huvide konflikte käsitleva poliitika vähemalt igal aastal või sagedamini, kui sellesse tuleb teha olulisi muudatusi.

39. Auditiosakond peaks korrapäraselt hindama huvide konflikte käsitleva poliitika ja keskse vastaspoole sellega seotud üldise korralduse mõjusust.

5.3 Konsolideerimisgruppi kuuluvate kesksete vastaspoole lisameetmed

5.3.1 Konsolideerimisgrupi tasand

40. Konsolideerimisgrupis peaksid kõigi juhtorganite (näiteks emaettevõtja juhtorgani, keskse vastaspoole juhtorgani, teenuseosutaja juhtorgani) rollid, mis on või võivad olla omavahel vastuolus, olema selgelt määratletud ja piiritletud, et vältida pädevuste kattumist. Ette tuleks näha keskse vastaspoole pädevusse määratud küsimused, eelkõige riskijuhtimise valdkonnas.
41. Vajaduse korral tuleks konsolideerimisgrupi tasandil vastu võtta kord keskse vastaspoole ja teiste konsolideerimisgrupi ettevõtjate vaheliste huvide konfliktide õiglaseks, sõltumatuks ja tõhusaks lahendamiseks.

5.3.2 Keskse vastaspoole juhtorgani või nõukogu tasand

42. Et tagada keskse vastaspoole sõltumatus kooskõlas kesksete vastaspoole regulatiivsete tehniliste standardite artikliga 3, peaks keskne vastaspool vajaduse korral nimetama ametisse regulatiivsete nõuetega võrreldes täiendavaid juhtorgani sõltumatuid liikmeid, et tasakaalustada konsolideerimisgruppide ettevõtjate esindajate arv.
43. Juhtorgani sõltumatu liikmena kvalifitseerumiseks ei tohiks punkti 18 alapunktis i kirjeldatud asjaomased seotud isikud olla seotud äritegevusega, mis tekitab huvide konflikti keskse vastaspoole või teda kontrollivate aktsionäride, juhtkonna või kliirivate liikmetega.

5.3.3 Keskse vastaspoole kõrgema juhtkonna või juhatuse tasand

44. Kui kõrgem juhtkond (sealhulgas tegevdirektorid) on konsolideerimisgrupi teise ettevõtjaga ühine, peaks keskne vastaspool moodustama oma juhtorgani või nõukogu sellistest isikutest, kelle puhul on tagatud keskse vastaspoole tegevuse sõltumatu juhtimine.
45. Olulised otsused peaks juhtorgan heaks kiitma. Selleks tuleks koostada loetelu küsimustest ja/või kriteeriumidest, millega määrata vahetult juhtkonna tehtava otsuse olulisus.
46. Kõrgema juhtkonna vastutusala peaks olema selgelt määratletud, kõrgemate juhtide palgad, sealhulgas preemiad, peaksid olema tasakaalus teise ettevõtja pakutavate palkadega, et vältida kallutatud otsuste tegemist. Võimalikke huvide konflikte peaks põhjalikult kontrollima vastavuskontrollijuht või juhtorgan või peaksid seda tegema juhtorgani sõltumatud liikmed.

5.3.4 Personali tasand

47. Kui keskse vastaspoole personal täidab allhanke kokkuleppe tingimuste kohaselt ülesandeid mitme sama konsolideerimisgrupi ettevõtja jaoks, peaks keskne vastaspool võtma vastu järgmised eeskirjad.
  - i. Selgelt tuleks määratleda ettevõtjatevahelised kohustused, tööaja jaotus ja hierarhia. Kesksete vastaspoolde peaksid veenduma, et konsolideerimisgrupi eri ettevõtjate mitme ülesande täitmiseks ettenähtud tööaeg ei ületa täistööaega.
  - ii. Kesksete vastaspoolde peaksid osalema kogu värbamisprotsessis ja neil peaks personali valiku, töötajate karjääri edenemise või töösuhte lõpetamise küsimustes olema tegelik otsustusõigus. Kesksetel vastaspooltel peaksid olema ühiseid ressursse näitavad selged organisatsiooniskeemid.
48. Keskne vastaspool peaks määrama tasu kooskõlas kesksete vastaspoolde regulatiivsete tehniliste standardite artikliga 8. Eelkõige peaks asjaomase personali palk, sealhulgas preemiad, olema tasakaalus, võrreldes teise ettevõtja määratud palgaga, et vältida erapoolikuid otsuseid või ülesannete erapoolikut täitmist. Preemiate või muu personali tööülesannete tulemusliku täitmise eest antava rahalise hüve taset peaksid hindama ja sellekohase lõpliku otsuse tegema kesksete vastaspoolde.

5.3.5 Konsolideerimisgrupi teise ettevõtja allhanketeenuste kasutamine

49. Kui teenuse osutaja kuulub keskse vastaspoole konsolideerimisgruppi, peaks keskne vastaspool võtma vähemalt järgmisi lisameetmeid:
  - i. peamise tegevuse allhanke korras ostmise konsolideerimisgrupi ettevõtjalt peaks keskse vastaspoole juhtorgan otsustama pärast vajaduse korral riskikomiteega konsulteerimist;
  - ii. juhtorgan peaks määratleda nõuded konsolideerimisgrupi teistelt ettevõtjatelt allhanke korras ostetavatele teenustele;
  - iii. keskne vastaspool peaks veenduma, et alltöövõtja on kehtestanud kontrollikorra, vältimaks alltöövõtjapoolseid huvide konflikte, eriti juhul, kui alltöövõtjad osutavad kesksele vastaspoolele mitmesuguseid teenuseid;
  - iv. allhankelepungut tuleks täita tavapärastel turutingimustel ning see peaks sisaldama eskalatsiooni ja lepingulise suhte lõpetamise sätteid;
  - v. selgelt peaksid olema määratletud tulemuslikkuse põhinäitajad ning määratud peavad olema tavapäraste turutavadega kooskõlas olevad eskalatsiooni- ja sunnimeetmed, näiteks trahvid, mida tuleb vajaduse korral kohaldada. Alltöövõtja tegevuse tulemustest tuleks teavitada juhtorganit;
  - vi. kui infotehnoloogiateenuseid ostetakse allhanke korras, tuleks määratleda infotehnoloogiaprojektide ja muudatuste tellimused prioriseerimise selged eeskirjad. Töövõtja peaks õigeaegselt täitma kõik muudatuste tellimused või projektid, mis on kesksele vastaspoolele vajalikud regulatiivnormide või riikliku pädeva asutuse mis tahes nõude täitmiseks.

5.4 Huvide konflikti haldamise kord

5.4.1 Konflikti lahendamise kord

50. Kui ärisuhte ajal ilmneb tuvastatud või võimalik huvide konflikt, peaks huvide konfliktis olev töötaja teavitama sellest kohe ja vahetult vastavuskontrollijuhti ja kõiki muid asjakohaseid isikuid või organeid või peaks seda tegema muu konfliktist teadlik töötaja niipea, kui mõistlikult võimalik.
51. Keskсед vastaspoolед ei tohiks enne meetmete võtmist nõuda huvide konflikti kohta tõendite avaldamist. Kui ei ole kindel, kas konkreetne olukord tähendab võimalikku või olemasolevat huvide konflikti, vastutab selle väljaselgitamise eest vastavuskontrollijuht.
52. Rikkumisest teatajat, kes juhib tähelepanu tegelikule või võimalikule huvide konfliktile, ei tohiks ühelgi juhul süüdistada, kui see on lubatud kohaldatavate õigusaktide kohaselt.
53. Kui vajalikud on uurimistoimingud, tuleks nende tegemiseks volitada vastavuskontrollijuhti. Huvide konfliktis olev isik tuleks menetluse käigus ära kuulata. Kui probleemi lahendamise eest ei vastuta vastavuskontrollijuht, peaks viimane esitama otsustajale aruande, mis sisaldab vastavuskontrollijuhi poolt tegeliku või võimaliku huvide konflikti kohta tehtud analüüsi ning soovitusi selle lahendamiseks, kui huvide konflikti olemasolu on tuvastatud.
54. Keskсед vastaspoolед peaksid selgelt määratlema, kes vastutab tegeliku või võimaliku huvide konflikti olemasolu kohta otsuse tegemise eest ja kes otsustab võetavad meetmed, kui see isik erineb huvide konflikti olemasolu kohta otsuse tegijast. Need otsused peaks tegema isik või organ, kes on piisavalt sõltumatu ja kellel on volitused oma otsust jõustada. Selleks võib määrata mitu isikut või organit sõltuvalt nende vastutusala, näiteks vastavuskontrollijuhi, vahetu juhi, tegevusdirektorid, juhtorgani, juhtorgani sõltumatud liikmed või juhtorgani või komiteede eesistujad. Juhul, kui huvide konflikt puudutab kõrgemat juhti või mis tahes muud juhtorgani liiget, peaks vastutavaks isikuks olema eesistuja ja/või peaksid selleks olema juhtorgani sõltumatud liikmed.
55. Keskсед vastaspoolед peaksid rakendama eskalatsioonimenetlust, kui tehtud otsusega ei olda nõus. Menetlus peaks tagama, et juhtum lahendatakse kiiresti. Viimases etapis võivad lõpliku otsuse teha juhtorgani sõltumatud liikmed.

5.4.2 Konflikti lahendamise meetmed

56. Keskсед vastaspoolед peaksid võimalike või olemasolevate huvide konfliktide lahendamiseks ette nägema vähemalt järgmised meetmed:
  - i. konflikti jälgimine, mida teeb asjakohane organ või töötaja, näiteks juhtorgan või vahetu juht;
  - ii. teabe õigeaegne avalikustamine mõjutatud isikule, näiteks kliiriva(te)le liikme(te)le või kliendile (klientidele) kooskõlas Euroopa turu infrastruktuuri määruse artikli 33 lõikega 2;
  - iii. huvide konfliktis olevale töötajale tundliku teabe avalikustamata jätmine;

- iv. sellistel kõnelustel, läbirääkimistel, otsuste tegemisel või hääletustel osalemise piiramine, mis võivad olla seotud huvide konfliktiga;
- v. kohustustest vabastamine ja nende üleandmine teisele töötajale;
- vi. huvide konfliktis oleva töötaja ajutine või alaline eemaldamine asjaomasest juhtorganist, komiteest, asjaomaselt koosolekult jne;
- vii. riikliku pädeva asutuse teavitamine.

57. Kui kehtivad õigusaktid seda võimaldavad, võib ette näha huvide konfliktis oleva töötajaga sõlmitud lepingu lõpetamise.

5.4.3 Järelkontroll

58. Vastavuskontrollijuht või punkti 54 järgi määratud isik või organ peaksid korrapäraselt kontrollima konflikti (st võimaliku/olemasoleva huvide konflikti) staatust ja veenduma, et on võetud riske maandavaid meetmeid. Vastav isik peaks läbi vaatama, kas meetmed on endiselt vajalikud või kas neid on vaja kohandada. Kontrolli sagedust peaks kohandama juhtumiomastele asjaoludele.
59. Vastavuskontrollijuht või punkti 54 järgi määratud isik või organ peaks igal aastal esitama juhtorganile aruande ilmnenuid huvide konfliktidest ja riske maandavatest meetmetest, mida on otsustatud võtta.
60. Kui rikutakse huvide konflikte käsitlevat eeskirja, peaksid kesksed vastaspooled 48 tunni jooksul teavitama riiklikku pädevat asutust kõikidest olulistest rikkumistest pärast seda, kui rikkumise küsimus on edastatud ja teade selle kohta esitatud keskse vastaspoole kõrgemale juhtkonnale/juhtorganile.

5.4.4 Huvide konfliktide register

61. Kesksed vastaspooled peaksid rakendama menetlusi järgmise teabe jälgimiseks ja dokumenteerimiseks:
- i. huvid, mis võivad olla või on vastuolus keskse vastaspoole huvidega;
  - ii. personali investeeringud finantsinstrumentidesse ja nendega seoses tehtavad tehingud;
  - iii. personalile tehtud piirmäära ületavad kingitused ja nendega seoses tehtud otsused;
  - iv. konfliktide lahendamise eri etapid;
  - v. meetmed, mida kesksed vastaspooled on konflikti lahendamiseks võtnud;
  - vi. huvide konfliktide staatuse kontrollid ja lahendusmeetmete rakendamise jälgimine;
  - vii. personal läbitud koolitus.
62. Asjaomane register peaks olema rangelt konfidentsiaalne.